

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 6. februar 2019

Sag 121/2018

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Michael Juul Eriksen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 7. september 2017 og af Østre Landsrets 14. afdeling den 10. april 2018.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Lene Pagter Kristensen, Jon Stokholm, Jens Peter Christensen, Michael Rekling og Lars Apostoli.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om skærpelse og ubetinget udvisning.

T har nedlagt påstand om formildelse af den idømte straf, subsidiært stadfæstelse af landsrettens dom.

Forurettede, F, har nedlagt påstand om, at T skal betale godtgørelse og erstatning med 97.108,53 kr. med tillæg af renter fra den 4. maj 2018. Subsidiært har forurettede påstået stadfæstelse.

T har ikke haft bemærkninger til forurettedes påstand om godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3. Han har nedlagt påstand om, at forurettedes krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste henvises til civilt søgsmål, jf. retsplejelovens § 992, stk. 1.

Anbringender

Anklagemyndigheden har til støtte for påstanden om skærpelse anført, at T siden 2009 flere gange er dømt for personfarlig kriminalitet og narkotikakriminalitet, og han blev ved dom af 22. juni 2016 betinget udvist.

Der var i forhold 1 tale om et målrettet, uprovokeret og groft overfald på en fængselsbetjent, som var på vej hjem fra arbejde, og det skete i forening med ukendte gerningsmænd. Overfaldet er et angreb på retssystemet og grundlæggende samfundsinteresser.

Vedrørende påstanden om ubetinget udvisning har anklagemyndigheden anført, at betingelserne for udvisning efter udlændingelovens § 22, nr. 1, 2, 3, 4 og 6, jf. § 26, stk. 2, er opfyldt.

Det vil ikke være uforeneligt med Danmarks internationale forpligtelser at udvise T. Hans nuværende og tidligere kriminalitet udgør en sådan trussel mod væsentlige samfundsinteresser, at udvisning er nødvendig for at forebygge uro eller forbrydelse, jf. menneskerettighedskonventionens art. 8, stk. 2.

Det skal tillægges betydning ved proportionalitetsafvejningen, at T er født og opvokset i Danmark, og at hans forældre og søskende befinder sig i Danmark, samt at han kun har begrænset tilknytning til Pakistan. Disse forhold taler i retning af, at der ikke sker udvisning.

Heroverfor står imidlertid, at T ikke er velintegreret i det danske samfund. Han har ingen uddannelse, og han har ikke formået at opnå fast arbejde. Han er ugift, har ingen samlever og ingen børn. Han er en del af en bandegruppering.

Det må lægges til grund, at T taler og forstår sproget i Pakistan, og at han er vokset op med pakistanske skikke og normer, samt at han på grund af sin fars familie i landet ikke vil stå uden forudsætninger ved en udvisning til Pakistan.

Det er herefter ikke i strid med konventionens artikel 8 at udvise T med indrejseforbud for bestandig.

T har til støtte for påstanden om formildelse anført, at straffen for de aktuelle forhold skal nedsættes efter almindelige strafudmålingsprincipper.

Udvisning vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2, og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, fordi han er født og opvokset i Danmark, og hans forældre og søskende befinder sig i Danmark. Endvidere har han kun en yderst begrænset tilknytning til Pakistan.

Han begik overfaldet på fængselsbetjenten, inden han ved dom af 22. juni 2016 blev betinget udvist.

Supplerende sagsfremstilling

Udover det, som er anført i landsrettens dom, er T tidligere straffet

ved Retten i Svendborgs dom af 17. november 2017 med en bøde på 4.000 kr. for overtrædelse af bekendtgørelsen om euforiserende stoffer § 27, stk. 1, jf. § 2, ved i fængslet at have været i besiddelse af 0,2 gram hashmix og 0,2 gram hash til eget brug.

ved Retten i Næstveds dom af 14. februar 2018 med en bøde på 12.000 kr. for overtrædelse af færdselslovens § 117, stk. 1, nr. 1, jf. § 54, stk. 1, nr. 2, jf. straffelovens § 89, ved i narkopåvirket tilstand at have ført en personbil og for overtrædelse af færdselslovens § 117 d, stk. 2, jf. § 56, stk. 1, jf. straffelovens § 89, ved at have ført en personbil uden at have erhvervet kørekort.

ved Retten i Svendborgs dom af 27. marts 2018 med en bøde på 2.000 kr. for overtrædelse af bekendtgørelsen om euforiserende stoffer § 27, stk. 1, jf. § 2, ved i fængslet at have været i besiddelse af 5,28 gram hash til eget brug.

Efter landsrettens dom i den foreliggende sag er T yderligere straffet ved Retten i Glostrups dom af 4. juni 2018 uden fastsættelse af en tillægsstraf til landsrettens dom, jf. straffelovens § 89, for bl.a. overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, ved til en polititjenestemand at have udtalt: ”Jeg synes, at du skulle have en kugle for panden” og for overtrædelse af knivlovens § 7, stk. 1, jf. § 1, ved at have været i besiddelse af en springkniv. Forholdene er begået i 2015.

Af rapport af 23. januar 2019 vedrørende afhøring af T fremgår bl.a. følgende:

”T har ikke haft nogen fast bopæl siden den 010316. Han boede kortvarigt hos sin mor på adressen, [...].

...

T blev gift med ... for ca. 3 måneder siden. Det er dog ikke registreret hos de danske myndigheder, fordi de blev muslimsk gift. De er ikke samboende, da hun har to børn, der kræver plads. T har ingen børn.

...

T gik i folkeskolen på ...skolen i ... indtil 8. klasse. Han forlod skolen før tid uden afgangseksamen, fordi han lavede for meget ballade. Efterfølgende gik han i 8. og 9. klasse på en privatskole. Der stoppede han dog også uden at få en afgangseksamen.

...

Som 18-årig indgik han sammen med sin bror i et ejerforhold af et minimarked. T var tilknyttet denne forretning fra han var 18 til 23 år. Økonomien var dog dårlig, så det var ikke noget han tjente godt på. Ejerforholdet over forretningen sluttede, da T blev fængslet og ikke kunne passe den længere. Han har endnu i dag gæld fra dette ejerforhold.

I de sidste 4 år har T siddet en del i fængsel og har derfor ikke gennemført længere uddannelsesforløb. I 2018 gennemførte han dog folkeskolens afgangsprøver i dansk og matematik. Det er hans hensigt [at] uddanne sig til pædagog.

T har i slutningen af 2018 startet transportfirmaet, [firmanavn], som har adresse på [...]. Det er et iværksætterfirma. Der er ingen ansatte i firmaet udover T, der driver firmaet som et enkeltmandsfirma. Opgaverne består i at levere pakker og paller. T blev spurgt, hvordan han kunne drive dette firma, når han er frakendt kørekortet pga kørsel med hash i blodet. Han oplyste, at hans kammerat, B, kører for ham som chauffør. Så er det T, der går ind og ud med pakkerne. T blev anmodet om at oplyse den nærmere identitet på B – så som PNR og adresse. Det ville T sende på sms til undertegnede senere den 210119. (T har ikke fremsendt disse informationer efterfølgende).

...

Angående sprogkundskaber oplyste T, at han taler og skriver dansk flydende. Han taler og forstår spansk, men kan ikke begå sig skriftligt på dette sprog. Han taler pakistansk, men har dog et sparsomt ordforråd. Ved tidligere besøg hos sine bedsteforældre i Pakistan har han kunnet føre samtaler med dem. Han behersker ikke pakistansk i skriftsprog.

...

T har besøgt Pakistan to gange, mens hans bedsteforældre levede. Som han husker det, foregik sidste besøg i 2008. Bedsteforældrene er nu døde. T har en faster i Pakistan, men forholdet til hende er ikke godt. Hun har nogle mindre børn, som er Ts fætre og kusiner. Men han har ingen kontakt til dem.

...

Tilknytningen til Danmark er stor for T. Han er særligt knyttet til sin far, som bor i ..., sin kone og de mange søskende. De er bosat rundt omkring i Danmark – en del af dem i

hovedstadsområdet. Hans mor bor på ..., og de har også et godt forhold. Derudover har T mange venner – deriblandt barndomsvenner fra hans skoletid.

T blev spurgt, hvad han havde levet af de sidste fem år, hvor det af årsopgørelserne fremgik, at han havde haft en meget beskedent indtægt – og nogle af årene slet ingen. Han oplyste at han havde boet gratis hos sin far en del af tiden. Men[s] han havde forretningen, havde han taget mad der og haft et meget lavt forbrug. En del af tiden havde han også siddet i fængsel, så han ikke havde haft nævneværdigt pengebehov. ”

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og temaer

T er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, og i vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter straffelovens § 245, stk. 1, ved sammen med ukendte medgerningsmænd at have overfaldet en fængselsbetjent, der var på vej hjem fra arbejde, med knytnæveslag, spark i hovedet og på kroppen, slag i hovedet med en skiftenøgle og flere knivstik i baglåret og ballen. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har afgjort, at forurettede som følge af skaderne, han pådrog sig ved overfaldet, har lidt et tab af erhvervsevne på 20 %.

Ved bevisbedømmelsen er det lagt til grund, at T og de ukendte medgerningsmænd målrettet gik efter at overfalde en fængselsbetjent, der forlod Vestre Fængsel.

T er endvidere bl.a. fundet skyldig i forsøg på hæleri efter straffelovens § 290, stk. 1, jf. § 21, med hensyn til et beløb svarende til ca. 225.000 kr., i overtrædelse af bl.a. straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt., ved at have overdraget 60 gram kokain samt i overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer ved at have været i besiddelse af 4,6 gram kokain med henblik på videreoverdragelse.

Ved landsrettens dom blev T for disse forhold samt for de øvrige forhold, han var fundet skyldig i, idømt en straf på fængsel i 3 år, der var fastsat som en tillægsstraf til dommene af 24. maj og 22. juni 2016. Landsretten stadfæstede endvidere byrettens afgørelse om alene at udvise ham betinget af Danmark.

For så vidt angår forurettede Fs krav på godtgørelse og erstatning fandt landsretten, at T i medfør af erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, skal betale en godtgørelse på 10.000 kr.

Landsretten henviste forurettedes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til civilt søgsmål, jf. retsplejelovens § 992, stk. 1.

For Højesteret angår sagen straffastsættelsen og spørgsmålet om udvisning samt forurettedes krav på godtgørelse og erstatning.

Straffastsættelsen

Henset til det meget alvorlige overfald på en fængselsbetjent i dennes fritid, der efter forudgående planlægning blev udøvet af T sammen med flere medgerningsmænd, samt henset til at han yderligere er fundet skyldig i alvorlig narkotikakriminalitet samt forsøg på hæleri med hensyn til et stort pengebeløb, finder Højesteret, at straffen bør fastsættes til fængsel i 3 år og 6 måneder. Straffen er en tillægsstraf med hensyn til dommene af 24. maj 2016, 22. juni 2016, 17. november 2017, 14. februar 2018 og 27. marts 2018, jf. straffelovens § 89.

Udvisning

T er pakistansk statsborger og idømmes i den foreliggende sag en tillægsstraf på fængsel i 3 år og 6 måneder bl.a. for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, og for vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter straffelovens § 245.

Han er bl.a. tidligere straffet ved dom af 22. juni 2016 med fængsel i 5 måneder for overtrædelse af straffelovens § 245, og han blev ved denne dom udvist betinget af Danmark med en prøvetid på 2 år. Forholdene 3, 4, 5, 6a, 7 og 8 i den foreliggende sag er begået efter denne doms afsigelse og inden prøvetidens udløb.

Det følger af den dagældende udlændingelovs § 22, stk. 1, nr. 1, 2, 3, 4 og 6, jf. § 26, stk. 2, og § 24 b, stk. 3, at T skal udvises, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Spørgsmålet er, om en sådan udvisning vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om respekt for privatliv og familieliv.

T er 26 år og ugift. Han har oplyst, at han for nylig er blevet muslimsk gift med en kvinde, som han ikke lever sammen med, og han har ingen børn. Han er født i Danmark og har haft lovligt ophold her i ca. 23 år. Udvisning vil derfor indebære et indgreb i hans privatliv, jf. konventionens artikel 8, stk. 1. Et sådant indgreb er kun berettiget, hvis betingelserne i artikel 8, stk. 2, er opfyldt.

Efter artikel 8, stk. 2, er det afgørende, om udvisning må anses for nødvendig i et demokratisk samfund af hensyn til bl.a. den offentlige tryghed, for at forebygge uro eller forbrydelse eller for at beskytte andres rettigheder og friheder. Dette beror på en proportionalitetsvurdering, og der foreligger en omfattende praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol herom. De kriterier, der indgår i vurderingen, fremgår bl.a. af Domstolens dom af 23. juni 2008 i sag 1638/03 (Maslov mod Østrig), præmis 68. Den vægt, der skal lægges på de enkelte kriterier, afhænger af den konkrete sags omstændigheder, jf. præmis 70. Der skal foreligge meget tungtvejende grunde for at retfærdiggøre en udvisning, når der er tale om en fastboende udlænding, der er født her i landet eller indrejst som barn, og som har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom her, jf. præmis 75.

I et tilfælde som det foreliggende, hvor udlændingen er en ung mand, der endnu ikke har etableret sin egen familie, skal der lægges vægt på karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet, varigheden af udlændingens ophold i værtslandet, tiden efter den begåede kriminalitet og udlændingens adfærd i denne periode samt fastheden af sociale, kulturelle og familiemæssige bånd med værtslandet og med modtagerlandet, jf. præmis 71.

T er fundet skyldig i en meget grov overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, om vold over for nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste, ved at have udøvet grov vold over for en fængselsbetjent i dennes fritid. Volden er efter forudgående planlægning udøvet af ham i forening med flere medgerningsmænd alene på grund af forurettedes funktion som fængselsbetjent, og uden at det havde forbindelse med særlige uoverensstemmelser eller lignende med forurettede. Volden bestod bl.a. i flere knivstik og slag i hovedet med et tungt værktøj. Derudover er han bl.a. fundet skyldig i narkotikakriminalitet under særligt skærpende omstændigheder og hæleri med hensyn til et betydeligt pengebeløb. Han har begået denne kriminalitet i en alder af 22-23 år, og straffen for disse forhold og andre mindre alvorlige forhold er en tillægsstraf på fængsel i 3 år og 6 måneder.

T er tidligere straffet en række gange i perioden 2009-2018 bl.a. for overtrædelse af straffelovens § 119 ved trusler på livet, for mindre alvorlig narkotikakriminalitet, for overtrædelse af våbenlovgivningen og for alvorlige overtrædelser af færdselsloven. Ved en dom af 22. juni 2016 blev han straffet med fængsel i 5 måneder og udvist betinget af Danmark for vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter udøvet sammen med en medgerningsmand over for et

værgeløst offer. Straffen i den foreliggende sag er udmålt som en tillægsstraf bl.a. til denne straf på 5 måneders fængsel. Det aktuelle voldsforhold er udøvet før dommen om betinget udvisning. Imidlertid har T ved sin hurtigt fortsatte narkotikakriminalitet af alvorlig karakter samt sin øvrige fortsatte kriminalitet vist, at han ikke har respekt for den advarsel, han har modtaget i kraft af dommen om betinget udvisning. Han har siden maj 2015 været medlem af bandegrupperingen LTF.

På den anførte baggrund finder Højesteret, at der er en betydelig risiko for, at han også fremover vil begå samfundsskadelig kriminalitet i Danmark, herunder personfarlig kriminalitet og narkotikakriminalitet, hvis han ikke udvises.

T er som nævnt født og opvokset her i landet, og han har haft lovligt ophold her stort set hele livet. Han har gået i folkeskole i Danmark og har ikke anden uddannelse. Hans forældre og 8 søskende bor alle i Danmark. Han har kun haft sporadisk tilknytning til det danske arbejdsmarked. Der er dog ikke tvivl om, at han har en sådan tilknytning til Danmark, at udvisning med indrejseforbud for bestandig vil indebære en væsentlig belastning for ham.

T har været i Pakistan 2-3 gange, sidste gang i 2008 eller 2009. Han har oplyst, at han ingen venner har der. Han har for byretten oplyst, at han har farbrødre, fætre og kusiner i Pakistan. Han har oplyst, at han taler pakistansk og har under sine tidligere besøg hos sine nu afdøde bedsteforældre i Pakistan kunnet føre samtaler med dem.

Højesteret lægger til grund, at Ts personlige og kulturelle bånd til Danmark er stærkere end hans tilknytning til Pakistan, men at han har forudsætninger for at etablere en tilværelse i dette land, hvis han udvises.

Efter arten og grovheden af såvel hans nuværende som hans tidligere kriminalitet finder Højesteret efter en samlet vurdering, at de hensyn, der taler for udvisning af T, er så tungtvejende, at de har større vægt end de hensyn, som taler imod udvisning på baggrund af hans stærkere tilknytning til Danmark og svagere tilknytning til Pakistan. Det bemærkes endvidere, at den del af hans familie, der bor i Danmark, vil have mulighed for at opretholde kontakten med ham ved besøg i Pakistan og ved at kommunikere med ham via telefon og internet.

Højesteret finder herefter og i øvrigt af de grunde, landsretten har anført, at ubetinget udvisning ikke er et uproportionalt indgreb i strid med artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Højesteret finder endvidere, at det ikke er i strid med artikel 8, at udvisningen sker med indrejseforbud for bestandig. Højesteret har herved særligt lagt vægt på den langvarige fængselsstraf, som T idømmes for bl.a. det meget alvorlige angreb på en fængselsbetjent, der må ses som et angreb på et led i en grundlæggende funktion i et demokratisk retssamfund.

Herefter udvises T med indrejseforbud for bestandig, jf. den dagældende udlændingelovs § 32, stk. 2, nr. 5, jf. § 22, nr. 6.

Godtgørelse og erstatning

Af de grunde, landsretten har anført, tiltræder Højesteret, at T skal betale en godtgørelse på 10.000 kr. til F i medfør af erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3. T har bestridt kravet om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Påstanden herom henvises til civilt søgsmål, jf. retsplejelovens § 992, stk. 1.

Konklusion

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at T straffes med fængsel i 3 år og 6 måneder. Straffen er en tillægsstraf med hensyn til dommene af 24. maj 2016, 22. juni 2016, 17. november 2017, 14. februar 2018 og 27. marts 2018, jf. straffelovens § 89.

Landsrettens dom ændres endvidere således, at T udvises med indrejseforbud for bestandig.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med de ændringer, at T straffes med fængsel i 3 år og 6 måneder, og at han udvises med indrejseforbud for bestandig.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.